

A nyomdaipar fejlesztése volt a feladat

Dr. Juhász Géza

A múlt század második felében a magyar nyomdaipar nagy fejlődésnek indult, szinte rohamléptekben követte a gyorsan változó technikát és technológiát. Ennek eléréséhez, megvalósulásához szükség volt olyan szakemberekre, akik nem egy nyomda fejlődésével foglalkoztak, hanem az egész hazai és külföldi iparágat át tudták tekinteni és olyan beosztásokba kerültek, ahol tevékenységükkel hasznára voltak a nyomdaiparnak.

Sok ilyen neves nyomdászcollégáról ejtettünk már szót lapunkban. Megérdemlik, hogy írjunk róluk, bemutassuk őket az ifjabb nyomdászgenerációnak. Életútjuk, tevékenységük példa lehet mindenki számára.

Ez alkalommal *Bálint Csabával* beszélgetünk. Közel öt évtizede a nyomdaipar egészét szolgálta és szolgálja. Eddig, mint nyugdíjas, a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület egyik tisztségviselője, az ellenőrző bizottság elnöke volt és lapunk egyik védnöke. Beszélgetésünket azzal kezdte, hogy nagyon sokat köszönhet a nyomdászatnak, egész életét meghatározta, ugyanakkor a feladatok kötelezték őt arra, hogy megállás nélkül egyre magasabb szinten képezze magát. Az indulásról a beszélgetés során a következőket mondta el.

– Apám mindenáron azt akarta, hogy mérnök legyek, ő ugyanis a húszas években nem tudta elvégezni a műegyetemet. 1959-ben érettségiztem, felvételre jelentkeztem a műegyetemen, de az akkori sok jelentkező miatt nem sikerült a felvételem. A Kölcsey Gimnáziumban tornatanárom a Tipográfia Sportkör egyik vezetője is volt. Mint kosárlabdást bevitt az egyesületbe, ott sportoltam, majd amikor nem sikerült a felvételem, az egyesület elnöke javasolta, hogy legyek nyomdász, jelentkezem a nyomdaipari szakiskolába gépmesternek. Jelentkeztem, és két év múlva megkaptam a szakmunkás-bizonyítványt, majd 1961-ben a Zrínyi Nyomdában mint íves magasnyomó gépmester kezdtem dolgozni. Nagyon jó környezetbe kerültem: a munkatársak és a vezetők is felkarolták a fiatalokat. A jó kollektíva szeretettette meg velem igazán a nyomdászatot, és erősítette bennem azt,

hogy a betű fontos az ember életében. Ma is valom, hogy a nyomtatott, sokszorosított betű az emberiség nélkülözhetetlen eszköze. A munka mellett felmerült a továbbtanulás szükségessége és lehetősége is. Ugyanakkor olyasmiről is történt velem, ami szintén meghatározta egész életemet: itt ismerkedtem meg Magdival, feleségemmel. Jött a szerelem, és 1964-ben a házasság. A nyomdától jelentős összeget és egy üdülési beutalót kaptunk nászajándékkul. Ugyanebben az évben egy nagyon fontos, az egész nyomdaipart érintő feladatot kaptam: Vass Sándorral együtt – aki szintén a Zrínyi Nyomda dolgozója volt – a Nyomdaipari Technológiai Fejlesztési Laboratóriumban (TFL) kutatási és fejlesztési témában kellett tanulnom és munkálkodnom. Az ofszetlemez fejlesztésénél kezdtem, majd Lovász Kálmán, aki a labor vezetője

volt, maga mellé vett famulusként. Azt mondhatom, hogy tudományos szinten elméleti és gyakorlati vonatkozásban is sokat tanultunk, de ezt nem tartottuk meg magunknak: kutatótevékenységünk, technológiai méréseink eredményeit a nyomdaipar fel tudta használni. A kutatómunka és a kísérletezés mellett nyomdai fotólaborok kiegészítő részeit, kis gépeket is készítettük és szereltük fel a nyomdáknak. Ennek is volt köszönhető az a sok személyes ismeretség, ami a mai napig megvan. Az itteni munka során kitágult előttem a nyomdaipar, ebben sokat segített Lovász Kálmán bácsi. Zárójelben jegyzem meg, hogy a mi iparágunkban ma nem annyira a hazai kutatás, hanem az újabb és újabb technológia megismertetése és bevezetése a fontos.

– *A laborban töltött idő bizonyára később is hasznosnak bizonyult?*

Így van. Mikor Gara Miklós vezetésével beindult a nyomdaipari felsőfokú technikum – amely menet közben főiskola lett –, jelentkeztem, és munka mellett, három év múlva diplomáztam. Közben a Könyvüipari Minisztérium hirdetésére jelentkeztem, és felvette a papír- és nyomdaipari osztályra. Huszonhét éves fiatal voltam, az idősebb kollégákkal együtt – később Vass Sanyi is idekerült – tevékenységünk a két iparág fejlesztésével volt kapcsolatos. A nyomdaipar fejlesztésének irányítása, ellenőrzése, az állami költségvetésből rendelkezésre álló pénzösszeg megfelelő felhasználása, illetve annak ellenőrzése volt a feladatunk. Az akkori úgynevezett ötéves tervek során sokat sikerült elérni az iparág fejlesztésében. Példaként említhető az Athenaeum Nyomdában a mélynyomatás fejlesztéséért történő, az Alföldi Nyomdában a könyvgyártásért, a Szikra Nyomdában az új telephely kialakításáért történő beruházás. Nagyon fontos volt a megyei nyomdák fejlesztése a megyei napilapok készítéséhez szükséges ofset rotációs nyomógépek beruházásával, valamint a hét nyomda által létrehozott fényszedés beindítása is. A sok munka mellett ugyancsak esti tagozaton elvégeztem a közgazdasági egyetem iparszervezési szakát is.

– *Hogyan került a figyelem középpontjába a Dabasi Nyomda?*

– A Művelődésügyi Minisztérium a tankönyvés jegyzetgyártás részére létre akart hozni egy nyomdát. Többszöri egyeztetés után, végül is a Könyvüipari Minisztériummal közösen megvalósult az elképzelés Dabason, ahol Földes Gyuri bácsi látta el elsőként a nem könnyű feladatot:

egy új nyomda beindítását, ráadásul egy olyan környezetben, ahol sem közel, sem távol nem akadt nyomdai szakmunkás. Ugyanakkor, főleg a kötészeti részlegbe, betanított munkásként sok helybéli kapott munkalehetőséget. Beindult a szakmunkásképzés is, ugyanakkor több nyomdász Budapestről járt Dabasra dolgozni. Földes György nyugdíjba menetele után engem neveztek ki a nyomda igazgatójává. Mivel a nyomda beruházása eleve a nagy kapacitás biztosítása volt, a termelés mellett fő feladat volt a programozás és a termelésirányítás megszervezése, valamint a helyi iskolában a szakembereképzés beindítása. Ezeket, mint szervezési szakember örömmel végeztem. Az ország egyik jelentős nyomdájává nőtte ki magát a Dabasi Nyomda, nagy megrendelés-állományral, melynek kb. 26 százaléka export volt. A nyomtatási részleg mellett erős kötészetet is létre kellett hozni, megfelelő gépparkkal, a nagyrészt keményfedelű könyvek gyártásához. Így a több lábbon állást sikerült kialakítani.

A rendszerváltás után, részvénytársasággá alakultunk és a privatizáció során, kezdeményezésemre a Reálszisztéma vette meg a nyomdát. Az 1995. december 6-ai alakuló közgyűlésen az új tulajdonos úgy döntött, hogy azonnal felmondja vezérigazgatói szerződésemet. Így, azóta más munkát végzek, jelenleg papírfeldolgozó kft.-m van családi vállalkozásként, amelyet nyugdíjasként működtetek.

– *Sok egyéb feladatod és elfoglaltságod mellett hogyan került kapcsolatba az egyesülettel?*

– Drasitz Rudolf hozott be a PNYME gépmesterkörébe, ahol először szakmai előadásokat hallgattam, majd 1965-től magam is tartottam szakmai beszámolókat, Budapesten és az ország több városában. Több fiatal szakemberrel együtt az egyesület keretében létrehoztunk egy mérnök-technikusi kört. Jelentős rendezvényeket szerveztünk, például Veszprémben, Békéscsabán, ezek előfutárai voltak a mai nyomdász vándorgyűlésnek. Később az egyesület nyomdaipari szakosztályában viseltem tisztséget, majd az ellenőrző bizottságban lettem tag, később elnök. Ezt a feladatot két ciklusban láttam el, a mostani áprilisi közgyűlésen választanak új elnököt. Kellenek fiatal tisztségviselők, akik létre tudnak hozni az utóbbi években széteső iparágban generális változást. Ehhez kívánok nekik eredményes munkát.

– *Köszönjük a beszélgetést. Kedves feleségednek, Noked és két felnőtt gyermeketeknek jó egészséget kívánunk.*